

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

підготовки бакалавра

галузі знань 07 Управління та адміністрування

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

освітньо-професійної програми Фінанси та кредит

Луцьк – 2023

Силабус освітнього компонента ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА підготовки бакалавра у галузі знань 07 Управління та адміністрування, 072 Фінанси, банківська справа та страхування за освітньо-професійною програмою Фінанси та кредит

Розробник: Павлов К.В., професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, доктор економічних наук, професор

Силабус погоджено:
гарант ОПП
Фінанси та кредит

Наталія ПРОЦЬ

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол № 6 від 05 січня 2022 р

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу протокол №5 від 09.01.2023року.

Завідувач кафедри економіки,
підприємництва та маркетингу

Олена ПАВЛОВА

І. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 072 Фінанси, банківська справа та страхування Фінанси та кредит Перший (бакалавр)	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4		Рік навчання 1-ий
		Семестр 2-ий
		Лекції
		Практичні (семінарські) 34 Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год. Консультації 8
		Самостійна робота 44
ІНДЗ: <u>немає</u>		Форма контролю: екзамен
Мова навчання		українська

ІІ. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Павлов Костянтин Володимирович - доктор економічних наук, професор кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація – 097-283-08-08, pavlov.kostiantyn@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ІІІ. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

1. Анотація курсу. Освітній компонент «Економіка підприємства» належить до переліку нормативних освітніх компонентів циклу професійної підготовки бакалавра за освітньо-професійною програмою «Фінанси та кредит» та спрямована на формування у здобувачів системи глибоких обґрунтованих знань з основ економіки підприємства.

Пререквізити. Вивчення нормативного компонента базується на знаннях таких дисциплін як «Вступ о спеціальності», «Макроекономіка» «Мікроекономіка».

Постреквізити. Вивчення курсу сприятиме глибокому розумінню дисциплін професійної спрямованості.

2. Мета і завдання освітнього компонента. Мета навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти знань про закономірності змін економічних параметрів діяльності підприємства, умінь і навичок застосування методів для обґрунтування економічно ефективних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка підприємства» є: вивчення системних характеристик економіки на підприємстві; оволодіння інструментарієм визначення ефективності діяльності підприємства як однією з найпоширеніших технологій економічного управління підприємством; набуття вмінь використовувати методи та інструменти економіки підприємства для прийняття управлінських рішень.

Після завершення вивчення дисципліни студенти зможуть:

- виконувати розрахунки ключових параметрів діяльності підприємства і виявляти закономірності його розвитку;
- економічно обґрунтовувати доцільність управлінських рішень стратегічного й оперативного характеру;
- визначати ефективність формування і розвитку персоналу підприємства;
- аналізувати фінансовий стан підприємства, розробляти рішення щодо управління прибутком і грошовими потоками,

- формувати структуру капіталу; розробляти й удосконалювати методичний інструментарій фінансової діагностики;
- розробляти систему інвестування на підприємстві;
- формувати організаційний механізм економічного управління підприємством.

Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК12. Здатність працювати автономно.

Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)

- СК01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.
- СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

Програмні результати

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

**Структура освітнього компонента
Денна форма навчання**

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Кількість годин						*Форма контролю / Бали**
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	у тому числі					
					лекції	практичні	самостійна робота	консультації	лабораторні	
Змістовий модуль 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин										
Тема 1. Підприємство в сучасній економічній системі	ЗК 2, ЗК4, ЗК12	ФК1	ПР1, П42	10	2	2	5	1	-	ДС,Т,Р 3 / 2
Тема 2. Види підприємств, їх організаційно-правові форми	ЗК7, ЗК 9, ЗК16	ФК1, ФК3	ПР10	12	3	3	5	1	-	ДС,Т,Р 3 / 2
Тема 3. Зовнішнє середовище функціонування суб'єкта господарської діяльності	ЗК1, 2, 3, ЗК7	ФК1	ПР 13	16	5	5	5	1	-	ДС,Т,Р 3 / 2
Тема 4. Управління підприємством	ЗК2, ЗК4	ФК1, ФК2,	ПР13, ПР62	10	2	2	5	1	-	ДС,Т,Р 3 / 2
Тема 5. Планування діяльності підприємства	ЗК2, ЗК4, ЗК6, ЗК7	ФК1, ФК3	П43, ПР16	10	2	2	5	1	-	ДС,Т,Р 3 / 2
Тема 6. Необоротні активи підприємства	ЗК2, ЗК7, ЗК2	ФК1	ПР1, ПР4, ПР16	10	2	2	5	1	-	ДС,Т,РМГ / 2
Разом за модулем 1				68	16	16	30	6	-	24
Змістовий модуль 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства										
Тема 7. Оборотні активи підприємства	ЗК2, ЗК7	ФК1, ФК3	ПР1, ПР4	15	5	5	4	1	-	ДС,Т,Р3 / 4

Тема 8. Персонал підприємства, його продуктивність	ЗК1, ЗК2, ЗК4, ЗК7	ФК3,	ПР 13, ПР 16	15	5	5	4	1	-	Т, П, РЗ / 4
Тема 9. Оплата праці на підприємстві	ЗК2, ЗК9	ФК1, ФК 2	ПР4, ПР13, ПР16	12	5	5	2	-	-	ДС,Т, РМГ/ 4
Тема 10. Виробнича програма і збут продукції	ЗК3, ЗК4, ЗК5	ФК1, ФК2, ФК3	ПР1, ПР16	8	3	3	2	2	-	ДС,Т, РМГ /4
Разом за модулем 2				52	18	18	12	4	-	24
Види підсумкових робіт								60		
Модульна контрольна робота 1								МКР / 30 балів		
Модульна контрольна робота 2								МКР / 30 балів		
Всього годин / Балів				120	34	34	42	10	26	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/РС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача вищої освіти. Відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання. Навчання також може відбуватись в он-лайн формі з використанням програми Zoom або Teams office 365 за погодженням із керівником курсу за наявності об’єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо). Недопустиме користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов’язаних із навчанням.

Політика щодо академічної доброчесності. Виконані завдання здобувачів мають бути результатами їх особистої роботи. Копіювання, списування, втручання в роботу інших осіб є прикладами можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в роботі студента є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів виконання без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-0,5 бала за кожную роботу). Пропущені заняття без поважних причин повинні бути відпрацьовані здобувачем за індивідуальним графіком. Складання модулів відбувається лише раз відповідно до встановленого терміну, оскільки модульні контрольні роботи проходять у формі он-лайн тестування та є можливість отримати відповідну кількість балів на іспиті.

Перескладання модулів можливе лише за дозволу деканату та за умов наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах. Зокрема, отримання відповідного сертифікату відбувається перезарахування модульних контрольних робіт за максимальним балом (60 балів).

V. ПІДСУМКОВОЙ КОНТРОЛЬ

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспиту повинні бути визначені у силабусі.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

VII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

Основна

1. Антошкіна Л. І. Організація виробництва промислового підприємства: підруч. для студентів екон. спец. вищ. навч. закл. Донецьк: Юго-Восток, 2009. 224 с.
2. Базилінська О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика. Київ: Центр учб. літ., 2011. 328 с.
3. Бандурка О. М., Ковальов Є. В., Садиков М. А., Маковоз О. С. Економіка підприємства: навч. посіб./за заг.ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с
4. Бойчик І. М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор, 2016. 378 с.
5. Бурик А. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2018. 260 с.
6. Гетьман О. О. Шаповал В. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. Київ: Центр учб. літ., 2010. 488 с.
7. Господарський Кодекс України № 436-IV від 16 січня 2003 року. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення 20.06. 2020 р.).
8. Економіка підприємства: навч. посіб./за ред. О. П. Крайник. Львів: Інтелект-Захід,

2005. 296 с

9. Економіка підприємства: підручник/за заг. ред. С. Ф. Покропивного. 3-тє вид., переробл. та доповн. Київ: КНЕУ, 2016. 528 с.
10. Економіка підприємства: підручник/за ред. А. В. Шегди. Київ: Знання, 2006. 614 с. 759
11. Економіка підприємства: підручник/за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Вид. 2-ге, переробл. та доповн. Луцьк: РВВ Східноєвроп. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2014. 608 с.
12. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с.
13. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. Л. С. Шевченко. Харків: Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», 2011. 208 с.
14. Економіка підприємства: навч. посіб./заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: ХНУВС, 2017. 192 с. 680 с.
15. Економіка підприємства: підручник/заг. ред. Й. М. Петровича. Львів: Новий Світ, 2004.
16. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. для студентів вищ. навч. закл. Київ: Центр учб. літ., 2009. 728 с.
17. Козик В. В., Ємельянов О. Ю., Загорецька О. Я., Мельник В. М., Гудзь О. І. Економіка підприємства: навч. посіб. Львів: Вид-во «Простір-М», 2017. 406 с.
18. Конституція України. URL: [https://www.president.gov.ua/documents/ constitution](https://www.president.gov.ua/documents/constitution). (дата звернення: 24.04.2020).
19. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник/за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. М. Сотник, д-ра екон. наук, проф. Л. М. Таранюка. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572 с.
20. Податковий кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13–14, 15–16, 17. Ст. 112. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 24.04.2020).
21. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2014. 268 с. 76. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eunu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Voly
22. Потенціал і розвиток бізнесу: навч. посіб./Полінкевич О. М., Шостак Л. В., Белінська Л. В. та ін./ за ред. О. М. Полінкевич, Л. В. Шостак. Луцьк: ВежаДрук, 2019. 571 с.
23. Сідун В. А., Пономарьова Ю. В. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге, переробл. та доповн. Київ: Центр навч. літ., 2006. 356 с.
24. Шваб Л. І. Економіка підприємства: підручник. Київ: Каравела, 2015. 416 с.
25. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. Вид. 2-ге переробл. і доповн. Київ: Вид-во Ліра-К, 2017. 600 с.

Додаткова

1. Галушак М. П., Машлій Г. Б., Гевко О. Б. Організація виробництва: навч. посіб. для виконання практ. завдань та самостійного вивчення дисципліни. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 139 с.
2. Гриньова В. М., Салун М. М. Організація виробництва. підруч. для студентів вищ. навч. закл. Харків: ВД «ІНЖЕК», 2007. 576 с.
3. Довідник кваліфікаційних характеристик працівників. URL: <https://www.kadrovik01.com.ua/article/3641-dovdnik-kvalfkatsynih-harakteristik-profesy-pratsvnikv-perelk-vipuskv> (дата звернення: 24.04.2020).
4. Должанський І. З., Загорна Т. О. Бізнес-план: технологія розробки: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2009. 384 с. Е
5. економічна безпека підприємств, організацій та установ: навч. посіб./ В. Л. Ортинський, І. С. Керницький, З. Б. Живко та ін. Київ: Правова єдність, 2009. 544 с.

6. Економічна діагностика: навч. посіб./Косянчук Т. Ф., Лук'янова В. В., Мойорова Н. І. та ін. Львів: Новий світ–2000, 2009. 452 с.
7. Економічна діагностика: практикум/Т. Д. Костенко, А. А. Герасимов, В. С. Рижигов та ін. Київ: Центр учб. літ., 2007. 186 с.
8. Економічний ризик: методи оцінки та управління: навч. посіб./ Т. А. Васильєва, С. В. Леонов, Я. М. Кривич та ін./за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. Т. А. Васильєвої, канд. екон. наук Я. М. Кривич. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2015. 208 с.
9. Євдокимова Н. М., Кірієнко А. В. Економічна діагностика: навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. Київ: КНЕУ, 2005. 110 с.
10. Загорна Т. О. Економічна діагностика: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2007. 320 с.
11. Заїнчковський А. О., Іванюта Т. М. Економічна безпека підприємства: навч. посіб. Київ: Центр уч. літ., 2009. 256 с.
12. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змін. і доп.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
13. Закон України. Прощіни і ціноутворення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text> (дата звернення: 24.04.2020).
14. Захарчин Г. М., Любомудрова Н. П., Винничук Р. О. Мотивування й розвиток персоналу: культурологічний аспект: монографія. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2015. 284 с.
15. Зацеркляний М. М., Мельникова О. Ф. Основи економічної безпеки: навч. посіб. Київ: КНТ, 2009. 337 с. .
16. Ілляшенко С. М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: ВТДУніверситет. кн., 2010. 334 с. 760
17. Інвестування: практикум/Т. В. Майорова, С. В. Урванцева, В. І. Максимович/за наук. ред. Т. В. Майорової. Київ: КНЕУ, 2012. 577 с.
18. Кодекс законів про працю України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 24.04.2020).
19. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України №2597-VIII від 18.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19#n1753> (дата звернення: 01.02.2020).
20. Козаченко А. В., Пономарев В. П., Ляшенко А. Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения: монография. Киев: Либра, 2003. 280 с.
21. Козик В. В., Гавриляк С. А. Організація виробництва: навч. посіб. для студентів дис.- танц. форми навч. Львів: Вид-во Нац. ун-ту «Львів. політехніка», 2005. 159 с.
22. Подольчак Н. Ю., Карковська В. Я. Організація та управління системою фінансово-економічної безпеки підприємства. Львів: Вид-во НУ «Львівська політехніка», 2014. 268 с.
23. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 336 с. URL: http://www.esnuir.eenu.edu.ua/bitstream/123456789/15846/1/Polinkevych_Voly_nets_OGROR2018.pdf (дата звернення 18.06.2020).
24. Полінкевич О. М., Волинець І. Г. Управління стратегічними змінами та інноваціями на підприємстві: навч. посіб. Луцьк: Вежа-Друк, 2018. 352 с.
25. Приб К. А., Патица Н. І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учб. літ., 2016. 432 с.
26. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посіб. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.

Інтернет-ресурси

1. Законодавство України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: веб-сайт. URL: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>
3. Закон України Про авторське право і суміжні права від 23.12.1993 № 3792-XII. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

4. Академічне письмо та бібліографія. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
5. Етичний кодекс ученого України. URL: <https://www.znu.edu.ua/etychnyj-kodex-uchenogo-Ukrainy.pdf>
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP). URL: <https://saiup.org.ua/>.
7. Переклад Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників/ URL: <http://h2020.com.ua/wp-content/uploads/2015/11/Book.pdf>
8. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/other/hi/h2020-ethics_code-of-conduct_en.pdf